

Sygn. akt I C 821/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 27 września 2018 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Urbaniak

Protokolant: Magdalena Michalak

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2018 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) z siedzibą we W.

przeciwko D. Z. (1) i E. Z.

o zapłatę

I umarza w całości postępowanie w stosunku do pozwanego D. Z. (1);

II zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego D. Z. (1) kwotę 10 817 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III zasądza od pozwanej E. Z. na rzecz strony powodowej (...) z siedzibą we W. kwotę 446 370,47 zł (czteryście czterdzieści sześć tysięcy trzysta siedemdziesiąt złotych czterdzieści siedem groszy),

z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej do będącej jej własnością nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...), do wysokości ustanowionej na tej nieruchomości na rzecz strony powodowej hipoteki umownej zwykłej;

IV umarza postępowanie w części obejmującej żądanie zasądzenia od pozwanej E. Z. kwoty 120 189,37 zł;

V w pozostałym zakresie powództwo w stosunku do pozwanej E. Z. oddala;

VI zasądza od pozwanej E. J. Z. na rzecz strony powodowej kwotę 23 626,37 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 821/18

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) z siedzibą we W. wniosła w pozwie o wydanie nakazu zapłaty i nakazanie pozwanym E. Z. i D. Z. (1), aby zapłacili na rzecz strony powodowej kwotę 796 393,40 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, z zastrzeżeniem, że zapłata dokonana przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego oraz z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej do przysługującego jej prawa własności nieruchomości położonej w miejscowości B., na której ustanowiono hipotekę umowną łączną zwykłą w kwocie 461 608,50 zł oraz hipotekę umowną łączną kaucyjną do kwoty 230 804 zł.

W uzasadnieniu swojego żądania strona powodowa wskazała, że w dniu 16 września 2009 r. pozwany zawarł z wierzycielem pierwotnym (...) Bankiem (...) S.A. umowę nr (...), mocą której bank udzielił mu pożyczki hipotecznej. Zgodnie z treścią ww. umowy zabezpieczenie spłaty zobowiązania stanowiła hipoteka zwykła i kaucyjna na nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Pozwany zobowiązał się do spłaty zadłużenia na warunkach szczegółowo określonych w ww. umowie. Wobec

zaprzestania przez pozwanego regulowania zobowiązania, wierzyciel pierwotny dokonał wypowiedzenia ww. umowy pożyczki pismem z dnia 30 maja 2012 r. Po upływie okresu wypowiedzenia zobowiązanie stało się w całości wymagalne. W dniu 6 grudnia 2011 r. wierzyciel pierwotny podpisał z pozwanym umowę ugody, jednakże z uwagi na niewywiązanie się przez pożyczkobiorcę z warunków ugody została ona rozwiązana, a wynikająca z niej wierzytelność postawiona w stan wymagalności. Brak spłaty zobowiązania skutkowało wystawieniem przez wierzyciela pierwotnego w dniu 2 października 2013 r. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...). Zadłużenie pozwanego na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego opiewało na poniższe kwoty:

- 1) 446 370,47 zł - należność główna, tj. pozostały do spłaty kapitał kredytu,
- 2) 148 041,08 zł - odsetki umowne za okres korzystania z kapitału

Sąd Rejonowy w Koninie postanowieniem z dnia 29 października 2013 r. nadał ww. tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności w sprawie o sygn. akt I Co 2994/13. Dysponując tytułem wykonawczym wierzyciel pierwotny złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanemu. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla miasta K. w sprawie o sygn. akt KM 2207/13 postanowieniem z dnia 5 października 2016 r. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko pozwanemu.

W stosunku do pozwanej wierzyciel pierwotny w dniu 16 grudnia 2013 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). Zadłużenie pozwanej na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego opiewało na poniższe kwoty:

- 1) 446 370,47 zł - należność główna, tj. pozostały do spłaty kapitał kredytu,
- 2) 162 817,28 zł - odsetki umowne za okres korzystania z kapitału

Sąd Rejonowy w Koninie postanowieniem z dnia 2 października 2014 r. nadał ww. tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności w sprawie o sygn. akt I Co 16/14. Dysponując tytułem wykonawczym wierzyciel pierwotny złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanej. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla miasta K. w sprawie o sygn. akt KM 1340/14 postanowieniem z dnia 15 maja 2017 r. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko pozwanej.

Strona powodowa podała, że nie posiada wiedzy, aby pozwani występowali z powództwem o pozbawienie wykonalności ww. tytułów wykonawczych. Stwierdziła, iż pozwani nie kwestionowali zasadności wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności oraz prowadzenia na jego podstawie postępowania egzekucyjnego.

Strona powodowa relacjonowała również, że w dniu 22 czerwca 2016 r. wierzyciel pierwotny (...) Bank (...) S.A. zawarł ze stroną powodową umowę przelewu ww. wierzytelności, mocą której została ona w całości przeniesiona na stronę powodową wraz ze wszystkimi ustanowionymi zabezpieczeniami. Strona powodowa jednocześnie wyjaśniała, że przedłożony i poświadczony za zgodność z oryginałem wyciąg z wykazu wierzytelności, stanowiący listę wierzytelności będących przedmiotem umowy, został ze względu na jego obszerność oraz konieczność ochrony danych osobowych, ograniczony o dane dotyczące pozostałych wierzytelności, będących przedmiotem przelewu, których ujawnienie skutkowałoby pełną identyfikacją pozostałych dłużników. Na wniosek strony powodowej, w księdze wieczystej, dokonano zmiany wierzyciela hipotecznego, co zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece skutkowało przeniesieniem wierzytelności hipotecznej wraz z zabezpieczeniem.

Strona powodowa podała, że dochodzi zapłaty od pozwanej będącej dłużnikiem rzeczowym, a także od pozwanego będącego dłużnikiem osobistym. Przed samym wytoczeniem powództwa, pismami z dnia 23 i 24 sierpnia 2017 r., pozwani zostali wezwani do dobrowolnego spełnienia świadczenia. Powyższe starania strony powodowej okazały się jednak bezskuteczne. Strona powodowa podała, że na dochodzoną niniejszym pozwem należność w wysokości 796 393,40 zł składają się następujące kwoty:

1. 446 370,47 zł - tytułem należności głównej, tj. tytułem pozostałego do spłaty kapitału kredytu;
2. 350 022,93 zł - tytułem skapitalizowanych odsetek, w tym:
 - a. 300 993,37 - tytułem odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego do dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności;
 - b. 49 029,56 zł - tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie, naliczonych przez stronę powodową od kwoty należności głównej po dniu zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu.

Strona powodowa oświadczyła, iż przedmiotowym powództwem dochodzi skapitalizowanej kwoty należności wskazanej powyżej i zgodnie z art. 482 § 1 k.c. wnosi o zasądzenie dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie od ww. kwoty od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty.

Nakazem zapłaty z dnia 6 lutego 2018 r. wydanym w postępowaniu upominawczym (pod sygn. akt I Nc 114/18) Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany D. Z. (1) wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, skarżąc nakaz w całości i domagając się oddalenia powództwa również w całości oraz zasądzenia od strony powodowej na jego rzecz kosztów procesu. W pierwszym rzędzie pozwany zaprzeczył wszelkim nieprzyznanym twierdzeniom powódki. Nadto uzasadniając swoje stanowisko procesowe pozwany zgłosił zarzut przedawnienia dochodzonego przez stronę powodową roszczenia. Podał bowiem, że wprawdzie po wypowiedzeniu umowy kredytu następowały zdarzenia powodujące przerwanie biegu przedawnienia w myśl art. 123 k.c., jednakże charakter tych zdarzeń nie może wywoływać skutku względem strony powodowej, która jest podmiotem niebędącym bankiem. W tym zakresie powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 r. (sygn. akt III CZP 29/16), która stanowi, że nabywca wierzytelności nie będący bankiem (takim jest strona powodowa) nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.).

Analogiczny co do zakresu zaskarżenia jaki i treści zarzutów sprzeciw od nakazu zapłaty wniosła pozwana E. Z..

Strona powodowa odniosła się względem sprzeciwów pozwanych w piśmie procesowym datowanym na 5 czerwca 2018 r. (k.155-157 akt). Stwierdziła w pierwszym rzędzie, że uznając zasadność podniesionego zarzutu przedawnienia roszczenia cofa pozew bez zrzeczenia się roszczenia w całości w stosunku do pozwanego D. Z. (2) oraz w zakresie w jakim żąda zasądzenia kwoty ponad 677 174,47 zł wobec pozwanej E. Z. i wnosi tym samym o zasądzenie tej kwoty od pozwanej na swoją rzecz z jednoczesnym zastrzeżeniem odpowiedzialności pozwanej do przysługującego jej prawa własności nieruchomości położonej w miejscowości B. dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Nadto, strona powodowa wносиła o zasądzenie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych

Ustosunkowując się do podniesionych przez pozwanych zarzutów, stwierdziła co następuje. W kwestii zarzutu przedawnienia objętego niniejszym postępowaniem roszczenia, strona powodowa podniosła, że mimo jego zasadności, z uwagi na istniejące zabezpieczenie hipoteczne – winna zostać zasądzona kwota mieszcząca się w sumie ustanowionych hipotek, z jednoczesnym zastrzeżeniem odpowiedzialności pozwanej do przysługującego jej prawa własności nieruchomości położonej w miejscowości B.. Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw, do wskazanych hipotek zastosowanie znajdują przepisy ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu sprzed wejścia w życie powoływanej nowelizacji. W okolicznościach sprawy zastosowany powinien zostać przepis art. 77 przywołanej ustawy w następującym brzmieniu: przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnień wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczenia o odsetki; a także przepis art. 104 o treści: hipoteka kaucyjna zabezpiecza odsetki oraz koszty postępowania mieszczące się w sumie wymienionej we wpisie hipoteki. Jak przy tym jednoznacznie wskazuje się w orzecznictwie, przedawnienie roszczenia o odsetki za opóźnienie, zabezpieczone przez hipotekę kaucyjną, nie

narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej, jak długo bowiem hipoteka kaucyjna figuruje w księdze wieczystej, wierzyciel może liczyć na ich zaspokojenie. Mimo zatem faktu, że roszczenia strony powodowej uległy przedawnieniu, w sprawie winien zostać wydany wyrok zasądający kwotę dochodzonego roszczenia wraz z należnymi odsetkami mieszczącymi się w kwocie ustanowionej hipoteki umownej zwykłej oraz hipoteki umownej kaucyjnej, z zaznaczeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej do obciążonej nieruchomości. Odpowiedzialność osobista pozwanego, całym majątkiem za całość długu, przekształca się w odpowiedzialność wyłącznie rzeczową (pозwanej), z obciążonej nieruchomości do wysokości wpisów hipotecznych. Dochodzona należność główna (446 370,47 zł) w całości mieści się w kwocie ustanowionej w niniejszej sprawie hipoteki umownej zwykłej, natomiast dochodzona należność odsetkowa w części mieści się w kwocie ustanowionej hipoteki umownej kaucyjnej. W związku z powyższym, strona powodowa podała, że dochodzi aktualnie od pozwanej zapłaty kwoty 677 174,47 zł (446 370,47 zł + 230 804 zł), z jednoczesnym zastrzeżeniem odpowiedzialności pozwanej do przysługującego jej prawa własności ww. nieruchomości.

Odnosząc się natomiast do dokonanego przez pozwanych zaprzeczenia wszelkim wyraźnie nieprzyznanym twierdzeniom powódka podniosła, że jak wskazuje się zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie, pozwani nie mogą bronić się „zaprzeczając wszystkim twierdzeniom powoda, których wyraźnie nie przyznają.” Pozwani powinni wskazać, z którymi faktami i dowodami, związanymi z konkretnymi okolicznościami sprawy się nie zgadzają. Pozwani powinni również jasno ustosunkować się do wszystkich twierdzeń strony powodowej. Tak sformułowane, ogólne stwierdzenie pozwanych, należy uznać za bezskuteczne. Zdaniem strony powodowej, wszelkie okoliczności sprawy względem których pozwani nie sformułowali skonkretyzowanych i jednoznacznych zarzutów winny być uznane za okoliczności bezsporne.

Na rozprawie w dniu 27 września 2018 r. pełnomocnik pozwanych podniósł dodatkowe zarzuty odnoszące się do skuteczności cesji na podstawie której strona powodowa nabyła dochodzoną pozwem wierzytelność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 września 2009 r. pozwany D. Z. (1) zawarł z wierzycielem pierwotnym (...) Bankiem (...) S.A. umowę pożyczki hipotecznej nr (...). Zgodnie z treścią ww. umowy zabezpieczenie spłaty zobowiązania stanowiła hipoteka zwykła i kaucyjna na nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą nr (...). Pozwany zobowiązał się do spłaty zadłużenia na warunkach szczegółowo określonych w ww. umowie. W dniu 6 grudnia 2011 r. wierzyciel pierwotny podpisał z pozwanym umowę ugody, w której D. Z. (1) uznał, że jego zadłużenie wynikające z umowy z 16 września 2009 r. wynosi 480 156,91 zł, w tym kapitał 449 172,89 zł oraz odsetki 30 984,02 zł. Wobec zaprzestania przez pozwanego regulowania zobowiązania, wierzyciel pierwotny dokonał wypowiedzenia ww. umowy pożyczki pismem z dnia 30 maja 2012 r. Po upływie okresu wypowiedzenia zobowiązanie stało się w całości wymagalne. Brak spłaty zobowiązania skutkowało wystawieniem przez wierzyciela pierwotnego w dniu 2 października 2013 r. bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...). Zadłużenie pozwanego na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego opiewało na poniższe kwoty:

- 1) 446 370,47 zł - należność główna, tj. pozostały do spłaty kapitał pożyczki,
- 2) 148 041,08 zł - odsetki umowne za okres korzystania z kapitału

Sąd Rejonowy w Koninie postanowieniem z dnia 29 października 2013 r. nadał ww. tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności w sprawie o sygn. akt I Co 2994/13. Dysponując tytułem wykonawczym wierzyciel pierwotny złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanemu. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla miasta K. w sprawie o sygn. akt KM 2207/13 postanowieniem z dnia 5 października 2016 r. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko pozwanemu.

W stosunku do pozwanej wierzyciel pierwotny w dniu 16 grudnia 2013 r. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...). Zadłużenie pozwanej na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego opiewało na poniższe kwoty:

1) 446 370,47 zł - należność główna, tj. pozostały do spłaty kapitał pożyczki,

2) 162 817,28 zł - odsetki umowne za okres korzystania z kapitału

Sąd Rejonowy w Koninie postanowieniem z dnia 2 października 2014 r. nadał ww. tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności w sprawie o sygn. akt I Co 16/14. Dysponując tytułem wykonawczym wierzyciel pierwotny złożył wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko pozwanej. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla miasta K. w sprawie o sygn. akt KM 1340/14 postanowieniem z dnia 15 maja 2017 r. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko pozwanej.

(**Dowód:** ugoda z 6.12.2011 r., k. 23-25, wypowiedzenie pożyczki z dnia 30.05.2012 r., k. 19, odpis z księgi wieczystej nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...), k.20-22, bankowe tytuły egzekucyjne z 2.10.2013 r. i 6.12.2013 r., k.26 i 32, postanowienia Sądu Rejonowego w Koninie z 29.10.2013 r. i 2.10.2014 r., k.28-29, 34-35, postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie z 5.10.2016 r. i 15.05.2017 r., k. 30-31, 36-37).

Pozwani nie występowali z powództwem o pozbawienie wykonalności ww. tytułów wykonawczych. Pozwani nie kwestionowali zasadności wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego, zaopatrzenia go w klauzulę wykonalności oraz prowadzenia na jego podstawie postępowania egzekucyjnego.

(fakty uznane za przyznane)

W dniu 22 czerwca 2016 r. wierzyciel pierwotny (...) Bank (...) S.A. zawarł ze stroną powodową umowę przelewu ww. wierzytelności, mocą której została ona w całości przeniesiona na stronę powodową wraz ze wszystkimi ustanowionymi zabezpieczeniami. Na wniosek strony powodowej, w księdze wieczystej, dokonano zmiany wierzyciela hipotecznego.

Przed samym wytoczeniem powództwa, pismami z dnia 23 i 24 sierpnia 2017 r., pozwani zostali wezwani do dobrowolnego spełnienia świadczenia. Na dochodzoną niniejszym pozwem należność w wysokości 796 393,40 zł składają się następujące kwoty:

1. 446 370,47 zł - tytułem należności głównej, tj. tytułem pozostałego do spłaty kapitału pożyczki;
2. 350 022,93 zł - tytułem skapitalizowanych odsetek, w tym:
 - a. 300 993,37 - tytułem odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego do dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności;
 - b. 49 029,56 zł - tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie, naliczonych przez stronę powodową od kwoty należności głównej po dniu zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu.

Na dzień zamknięcia rozprawy jedynym właścicielem nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą nr (...) była E. Z.. W dziale IV tej księgi wieczystej znajduje się hipoteka umowna łączna kaucyjna na sumę 461 608,50 zł zabezpieczająca kapitał pożyczki udzielonej w dniu 16.09.2009 r. umową nr (...). Jako wierzyciel hipoteczny przy tej hipotece widnieje (...) z siedzibą we W..

(**Dowód:** umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 22 czerwca 2016 r. wraz z załącznikami, k.39-128, dowód uiszczenia ceny sprzedaży wierzytelności, k.123-124, odpis z księgi wieczystej nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...), k.20-22, fakty uznane za przyznane).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Strona powodowa domagała się ostatecznie zasądzenia od pozwanej E. Z. jako dłużnika rzeczowego kwoty 677 174,47 zł, cofając w całości pozew wobec pozwanego D. Z. (1) i w części wobec pozwanej. Swoje roszczenie strona powodowa wywodziła z umowy pożyczki hipotecznej z dnia 16 września 2009 r., jaką pozwany zawarł z jej poprzednikiem prawnym (...) S.A. w W.. Uzasadniając swoją legitymację procesową czynną w niniejszym procesie strona powodowa wskazywała, że wierzytelność banku z tytułu umowy o pożyczkę hipoteczną nabyła na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 22 czerwca 2016 r., a następnie na jej mocy została wpisana w miejsce banku jako wierzyciel hipoteczny pozwanej w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...).

Pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty wnosząc o oddalenie powództwa w całości zarzucali roszczeniu strony powodowej jego przedawnienie, a w dalszym toku postępowania kwestionowali skuteczność cesji z 22 czerwca 2016 r. W pierwszym jednak rzędzie pozwani oświadczyli, że zaprzeczają wszelkim nieprzyznanym twierdzeniom powódki.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do dokonanego przez pozwanych zaprzeczenia wszelkim wyraźnie nieprzyznanym twierdzeniom zgodzić należy się ze stroną powodową, że jak wskazuje się zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie, pozwani nie mogą bronić się „zaprzeczając wszystkim twierdzeniom powoda, których wyraźnie nie przyznają.” Pozwani powinni wskazać, z którymi faktami i dowodami, związanymi z konkretnymi okolicznościami sprawy się nie zgadzają. Pozwani powinni również jasno ustosunkować się do wszystkich twierdzeń strony powodowej. Ogólne zaprzeczenie pozwanych, należy uznać za bezskuteczne. Z tych też względów Sąd, mając na uwadze treść art. 230 k.p.c. oraz zebrany w sprawie materiał, uznał fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, co do których pozwani się nie wypowiedzieli, za przyznane.

W konsekwencji Sąd przyjął, że pozwany w dniu 16 września 2009 r. zawarł z (...) S.A. w W. umowę o pożyczkę hipoteczną, na podstawie której otrzymał do dyspozycji kwotę kapitału z której na dzień zawarcia ugody pomiędzy stronami datowanej na 6 grudnia 2011 r. pozostawało do spłaty 449 172,89 zł (sam kapitał) oraz, że z powodu braku spłaty rat pożyczki umowa została wypowiedziana przez poprzednika prawnego strony powodowej. Okolicznością wynikającą z dokumentów pozostawało to, że w okresie obowiązywania umowy pożyczki hipotecznej jej strony zawarły wspomnianą ugodę dotyczącą zmiany terminów i kwot spłacanych przez pożyczkobiorcę rat. Pozwani nie kwestionowali okoliczności niewywiązywania się z obowiązków spłaty pożyczki oraz tego, że po wydaniu bankowych tytułów egzekucyjnych, nadaniu im klauzuli wykonalności czy wreszcie prowadzeniu egzekucji nie podejmowali działań mających na celu kwestionowanie wierzytelności banku. Nie zakwestionowano także wysokości dochodzonej należności i również tę okoliczność Sąd uznał za przyznaną przez pozwanych (nb. wysokość zaległego kapitału określona została już w ugodzie z 6 grudnia 2011 r. i nieznacznie zmniejszyła się w wystawionych tytułach bankowych- pozwani nie zarzucali, że spłacili kapitał w większym zakresie). Wyjaśnieniu w niniejszym procesie podlegało natomiast to, czy roszczenie strony powodowej uległo przedawnieniu, a także, czy doszło w dniu 22 czerwca 2016 r. do skutecznej cesji dochodzonej pozewem wierzytelności na rzecz strony powodowej.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o przedłożone dokumenty, a to ugodę z 6 grudnia 2011 r., oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki, bankowe tytuły egzekucyjne wystawione przez (...) S.A., umowę cesji wierzytelności z dnia 22 czerwca 2016 r. oraz pozostałe dokumenty zaoferowane przez stronę powodową przy wnoszeniu pozwu. Wiarygodności ani prawdziwości tychże dokumentów pozwani skutecznie nie zakwestionowali, a i Sąd nie miał podstaw aby odmówić im mocy dowodowej.

Na rozprawie w dniu 27 września 2018 r. Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanych, albowiem pozwani prawidłowo zawiadomieni o terminie rozprawy i wezwani do osobistego stawienia pod rygorem pominięcia dowodu z ich przesłuchania na rozprawę się nie stawili i swojej nieobecności nie usprawiedliwili.

[Cesja] Zarzut pozwanych co do nieskuteczności umowy cesji wierzytelności dokonanej w dniu 22 czerwca 2016 r. należało uznać za bezzasadny. Wbrew zarzutom pozwanych w aktach postępowania sądowego znajduje się

dokument umowy cesji poświadczony za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie radcę prawnego (kopia ww. dokumentu została załączona jedynie do odpisów pozwu przeznaczonych dla pozwanych). Treść ww. odpisu dokumentu została wprawdzie ograniczona, jednakże ograniczenie to dotyczyło wyłącznie danych osobowych, których ujawnieniu strona powodowa miała prawny obowiązek zapobiegać. Podzielić należy stanowisko powoda, że ujawnienie tych danych w żaden sposób nie przyczyniłoby się do wyjaśnienia istotnych okoliczności niniejszej sprawy, a stanowiłoby naruszenie bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Strona powodowa wraz z ww. umową cesji przedłożyła podpisany do niej następnie aneks nr (...) i załączony doń wyciąg z wykazu wierzytelności objętych przedmiotową cesją. Z przedmiotowego dokumentu wynika w sposób jednoznaczny, że umowa sprzedaży wierzytelności, zawarta między (...) Bankiem (...) S.A. i Prokurą Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym, obejmowała również wierzytelność pieniężną przysługującą cedentowi względem pozwanych. W treści wykazu wierzytelności w sposób precyzyjny wskazano dane pozwalające na identyfikację wierzytelności, takie jak imię, nazwisko, nr PESEL pożyczkobiorcy, data i nr zawartej umowy pożyczki. Załącznik stanowiący listę wierzytelności będących przedmiotem umowy, słusznie został ze względu na jego obszerność oraz konieczność ochrony danych osobowych, ograniczony o dane dotyczące pozostałych wierzytelności, będących przedmiotem przelewu, których ujawnienie skutkowałoby pełną identyfikacją pozostałych dłużników, w żaden sposób nie przyczyniając się do wyjaśnienia istotnych okoliczności przedmiotowej sprawy. Nie sposób zgodzić się także z zarzutem pozwanych w zakresie nieczytelności podpisów stron umowy cesji na ww. wykazie. Powyższe pozostaje bowiem w oczywistej sprzeczności ze stanem faktycznym sprawy, gdyż każda strona wykazu wierzytelności była z osobna parafowana przez strony umowy, a przedłożony wykaz ponadto przez nie podpisany. Zgodzić należy się także z konstatacją strony powodowej, że skoro ww. wykaz stanowi załącznik do aneksu nr (...) do ww. umowy, to posiadałby on moc dowodową i stanowił potwierdzenie nabycia wierzytelności objętych umową cesji, nawet wówczas, gdyby strony wyciągu nie zostały z osobna parafowane. Wola objęcia umową sprzedaży wierzytelności wymienionych w wykazie wynika wprost z umowy cesji. W świetle powyższego nie sposób również skutecznie zakwestionować faktu, że załączony wykaz stanowi integralną część umowy cesji wierzytelności. Nie może zatem budzić wątpliwości charakter przedłożonego dokumentu. Podkreślić należy, że umowa cesji została zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Powyższy fakt można także ustalić na podstawie formy, w jakiej strona powodowa przedłożyła przedmiotowy dokument – odpis z wyraźnie widocznymi pieczęciami notariusza. Dodać należało, że skuteczność dokonania przelewu wierzytelności potwierdzają także inne okoliczności przywołane przez stronę powodową, w tym przeniesienie hipoteki zabezpieczającej umowę pożyczki z 16 września 2009 r., które nie byłoby możliwe bez przeniesienia wierzytelności zabezpieczonej tą hipoteką (art. 79 ust. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece), niekwestionowane przez cedenta. Strona powodowa przedstawiła także szereg dokumentów w posiadanie których nie mogła wejść bez zawarcia umowy cesji z pierwotnym wierzycielem pozwanego (m.in. umowa ugody, bankowe tytuły egzekucyjne, pisma komornika prowadzącego egzekucję). Skuteczność oświadczeń woli złożonych przez strony umowy przelewu z 22 września 2016 r. strona powodowa wykazała również składając odpisy z KRS, wyciągi z rejestru funduszy inwestycyjnych oraz odpisy stosownych pełnomocnictw.

[Przedawnienie] W toku procesu strona powodowa nie kwestionowała zarzutu przedawnienia roszczenia podnoszonego przez pozwanych. Należy jednak po krótko odnieść się do tej kwestii.

Postawienie kredytu w stan natychmiastowej wymagalności, w związku z wypowiedzeniem umowy pożyczki z 16 września 2009 r. przez bank, spowodowało, że całość roszczenia stała się wymagalna. Zgodnie z art. 120 § 1 k.c. termin przedawnienia zaczyna biec od chwili (dnia), w której roszczenie stało się wymagalne, czyli gdy minął termin jego płatności. A zatem od tego momentu biegł 3- letni termin przedawnienia (art. 118 k.c.), który upłynął, co nie było przedmiotem sporu pomiędzy stronami, przed dniem wniesienia powództwa w niniejszej sprawie. Przypomnieć tu należy, że termin przedawnienia roszczeń banku, prowadzącego działalność gospodarczą wobec konsumenta wynosi 3 lata (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003r. II CK 113/02 i z dnia 30 stycznia 2007r. IV CSK 356/06). Skoro więc wypowiedzenie umowy z dnia 16 września 2009 r. zawartej z pożyczkobiorcą nastąpiło pismem z dnia 30 maja 2012 r. i w tymże roku zostało doręczone najdalej w końcu 2015 r. roszczenie dochodzone przez stronę powodową uległo przedawnieniu.

Z akt sprawy wynikało również, że poprzez czynności dokonywane przez strony umowy o pożyczkę hipoteczną z dnia 16 września 2009 r. dochodziło do przerwania biegu przedawnienia.

Poprzednik prawny strony powodowej na podstawie wystawionych przez siebie 2 października 2013 r. i 6 grudnia 2013 r. przeciwko pozwanemu i pozwanej bankowych tytułów egzekucyjnych prowadził postępowanie egzekucyjne, które zostało umorzone na jego wniosek. W realiach niniejszej sprawy należy mieć na względzie, że skoro do umorzenia postępowania wykonawczego doszło na wniosek wierzyciela, to zgodnie z ugruntowanymi poglądami wyrażanymi w orzecznictwie niweczy to skutek w postaci przerwy biegu terminu przedawnienia wskutek złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji. W wyroku z dnia 19 listopada 2014 r. o sygnaturze akt III CSK 196/14 Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, zgodnie z którym wniosek o wszczęcie egzekucji nie przerywa biegu przedawnienia, jeżeli komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela, który w toku tej egzekucji dokonał przelewu egzekwowanej wierzytelności. Ponadto, umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela - banku, prowadzącego egzekucję na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego klauzulą wykonalności - niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 2015 r. o sygnaturze akt III CZP 103/14). Rozważania te należy odnieść wprost do zdarzenia w postaci złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przez poprzednika prawnego strony powodowej na wystawiony przez niego bankowy tytuł egzekucyjny. Złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia bez względu na rodzaj tytułu egzekucyjnego, któremu klauzula ma być nadana, a więc bez względu na to, czy wniosek dotyczy sądowego czy pozasądowego tytułu egzekucyjnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03). Rozpoczęcie na nowo biegu przedawnienia następuje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania klauzulowego. Powodowy fundusz, jako podmiot inny niż bankowy nigdy jednak nie posiadał uprawnień do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych i nie może powoływać się na okoliczności związane z przerwą biegu terminu przedawnienia dotyczące bezpośrednio właśnie bankowego tytułu egzekucyjnego.

Zważyć również trzeba, że przerwanie przedawnienia następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania o ile z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane/uprawnione; przedawnienie jest bowiem instytucją prawa materialnego a nie procesowego, mimo że do przerwania biegu dochodzi, w zasadzie, przez czynności procesowe. Tak więc, chociaż ustawodawca tego nie wyartykułował, z istoty tej instytucji wynika, że przerwanie następuje w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela: dotyczy tego roszczenia, które jest zabezpieczone, dochodzone, ustalane lub egzekwowane, jest skuteczne przeciwko osobie, wobec której kieruje się czynność i z korzyścią na rzecz osoby dokonującej czynności.

W tej sytuacji, tj. przy ustaleniu, że do przedawnienia roszczeń strony powodowej doszło najdalej w końcu 2015 r., tj. na ponad dwa lata przed wniesieniem pozwu, podniesienie zarzutu przedawnienia musiało prowadzić do oddalenia powództwa opartego na stosunku osobistym.

Sąd uznał jednak, że z uwagi na zabezpieczenie hipoteczne tej wierzytelności, wynikające z umowy pożyczki hipotecznej z 16 września 2009 r. oraz z późniejszej cesji tej wierzytelności wraz z zabezpieczeniem hipotecznym, zachodzą podstawy do obciążenia pozwanej odpowiedzialnością rzeczową za zapłatę należności na podstawie art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. (tj. Dz.U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.) o księgach wieczystych i hipotece. Zgodnie bowiem z tym przepisem przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką w zakresie należności głównej pociąga za sobą tylko skutki w strefie obligacyjnej. Nie pozbawia natomiast wierzyciela wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości. Jeżeli zatem w sprawie dojdzie do przedawnienia i dłużnik zgłosi taki zarzut, to będzie odpowiadał tylko rzeczowo, a sąd, uwzględniając powództwo, ograniczy zgodnie z art. 319 k.p.c. jego odpowiedzialność do kwoty wskazanej w księdze wieczystej, która wynika z hipoteki kaucyjnej wpisanej do tej księgi. Taki sam pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 14 listopada 2013 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1096/13, gdzie stwierdził, że zgodnie z art. 77 ustawy nawet w sytuacji gdyby wierzytelność zabezpieczona przez wpis hipoteki byłaby przedawniona to taka jej

cecha pozostawałaby bez znaczenia dla możliwości zaspokojenia jej przez wierzyciela hipotecznego z nieruchomości obciążonej.

W przedmiotowej sprawie spłata zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki z 16 września 2009 r. została zabezpieczona na rzecz (...) S.A. w W. przez ustanowienie hipoteki zwykłej i kaucyjnej na nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...). Następnie na wniosek strony powodowej, w księdze wieczystej tej nieruchomości dokonano wpisu zmiany wierzyciela hipotecznego, co zgodnie z art. 79 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece skutkowało przeniesieniem wierzytelności hipotecznej wraz z zabezpieczeniem. Zaznaczyć jednocześnie należy, że w sprawie niniejszej zastosowanie mają przepisy obowiązujące przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. Nr 131, poz. 1075), tj. do dnia 20.02.2011 r. Zgodnie z art. 10 ust. 1. tej ustawy - do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z wyjątkiem przepisów o rozporządzaniu opróżnionym miejscem hipotecznym. Stosownie zaś do ustępu 2 - do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1 w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. To samo dotyczy hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Z art. 10 ust. 2 zd. 2 tej ustawy wynika zatem, że do hipoteki kaucyjnej zabezpieczającej roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną powstałej przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej (tak jak w niniejszym przypadku), zastosowanie znajdują przepisy w brzmieniu sprzed nowelizacji, tj. obowiązujące do dnia 20 lutego 2011 r. Konkluzja ta odnosi się w szczególności do obecnie uchylonego art. 104 ustawy (obowiązującego w dniu ustanowienia hipoteki kaucyjnej), który stanowi, iż hipoteka kaucyjna zabezpiecza odsetki oraz koszty postępowania mieszczące się w sumie wymienionej we wpisie hipoteki".

Przepis art. 104 u.k.w.h. interpretowany jest niekiedy jako norma szczególna nie tylko w stosunku do art. 69 u.k.w.h., ale także do art. 77 zdanie drugie tej ustawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., II CSK 282/11), uprawniająca wierzyciela hipotecznego do uzyskania w granicach sumy zaspokojenia nie tylko przedawnionej należności głównej, ale również przedawnionych odsetek. Z tym poglądem trudno się zgodzić i podzielić należy stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2017 r. (V CSK 233/16). Sąd ten stwierdził, że przedawnienie roszczeń jest regułą stabilizującą stosunki prawne i gwarantującą ich pewność, zaś odstępstwo od niej wymaga przepisu ustawowego (art. 117 § 1 k.c.). Sąd Najwyższy wskazał dalej, że przedawnienie wierzytelności hipotecznych w sposób szczególny kształtuje art. 77 u.k.w.h., który przewiduje, że upływ terminu przedawnienia nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia, niemniej w zdaniu drugim ogranicza jednak dokonany wyłom w działaniu instytucji przedawnienia wskazując, że przepisu tego nie stosuje się do roszczenia o odsetki - w brzmieniu obowiązującym do 19 lutego 2011 r., a po nowelizacji – do roszczenia o świadczenia uboczne. Treścią art. 77 u.k.w.h. nie jest wyznaczenie zakresu, w jakim wierzytelność uzyskuje zabezpieczenie hipoteczne (tej kwestii dotyczy art. 69 i art. 104 u.k.w.h.), lecz powiązanie jakie istnieje pomiędzy przedawnieniem zabezpieczonej wierzytelności a możliwością jej zaspokojenia z obciążonej rzeczy (prawa). Art. 104 u.k.w.h. określał przedmiot zabezpieczenia hipoteką kaucyjną w sposób odmienny niż art. 69 u.k.w.h. w odniesieniu do hipoteki zwykłej, ponieważ obejmował zabezpieczeniem odsetki oraz koszty postępowania mieszczące się w sumie wymienionej we wpisie hipoteki, a nie „w granicach przewidzianych w odrębnych przepisach”. W ocenie Sądu Najwyższego zakres ten był oczywiście szerszy, co wyraźnie wskazywał art. 102 ust. 2 u.k.w.h., przewidujący możliwość wykorzystania hipoteki kaucyjnej do zabezpieczenia roszczeń związanych z wierzytelnością hipoteczną lecz nie jest to jednak równoznaczne z wprowadzeniem dalej idącego wyłączenia skutków przedawnienia niż przewidziane w art. 77 zd. 1 u.k.w.h.; trudno przy tym doszukać się aksjologicznych przesłanek tak daleko idącego uprzywilejowania wierzytelności objętych hipoteką kaucyjną. W konkluzji akceptując powyższy tok rozważań należało uznać, że uwzględnieniu, wobec takiej a nie innej treści art. 77 u.k.w.h. i jednocześnie wobec skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia roszczeń dochodzonych pozwem, mogła podlegać w orzeczeniu kończącym tylko ta część żądania pozwu, która dotyczyła należności głównej nie zaś roszczenia odsetkowego.

Mając na uwadze całość powyższych okoliczności na uwadze Sąd w punkcie I i IV. sentencji wyroku umorzył postępowanie na podstawie art. 355 § 2 k.p.c. co do tej części żądania pozwu, co do której strona cofnęła pozew, a więc w całości wobec pozwanego i w co do kwoty 120 189,37 zł względem pozwanej. Sąd zasądził w punkcie III wyroku kwotę 446 370,47 zł obejmującą należność główną (niespłacony kapitał kredytu), z zastrzeżeniem ograniczenia odpowiedzialności pozwanej (właściciela nieruchomości- co wynika z treści księgi wieczystej) do nieruchomości położonej w miejscowości B., dla której Sąd Rejonowy w Koninie prowadzi księgę wieczystą (...), a w pozostałym zakresie (należności uboczne w postaci odsetek) w punkcie V. wyroku powództwo oddalił, mając na względzie, że roszczenie o zapłatę odsetek jest roszczeniem przedawnionym, a nie korzysta z przywileju wynikającego z art. 77 zd. 1 u.k.w.h.

O kosztach procesu pomiędzy stroną powodową a pozwanym Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. (punkt II. wyroku), natomiast w relacji między stroną powodową a pozwaną w oparciu o przepis art. 100 zd. 1 k.p.c. W tym drugim przypadku strona powodowa wygrała proces w 56,04 % (pierwotnie domagała się 796 393,40 zł, zasądzono na jej rzecz 446 370,47 zł). Koszty procesu, które poniosła to opłata sądowa od pozwu w wysokości 39 820 zł oraz 10 817 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Pozwana wygrała proces w 43,96 %, a koszty które poniosła to 10 817 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu. Przy uwzględnieniu procentowej wygranej stronie powodowej należał się zwrot kosztów procesu w wysokości 28 381,52 zł, natomiast pozwanej w wysokości 4 755,15 zł. Po skompensowaniu tych należności pozostała kwota 23 626,37 zł, którą Sąd zasądził od pozwanej na rzecz strony powodowej w punkcie VI. wyroku.